

Prof. Dr. A. J. P. van den Broek. *Leerboek der Bijzondere Ontleedkunde voor Tandartsen*. Tweede druk 223 blz. Uitgave A. Oosthoek's Uitgevers Maatschappij N.V. Prijs geb. f 19.50.

Nadat in 1944 het bekende leerboek van deze auteur, thans oud-hoogleraar, tot twee delen*) was uitgebreid en het eerste deel in feite nieuw verschenen, is thans een herziene druk voor het voetlicht getreden in gelijke omvang, uitvoering en uiterlijke verschijning.

Het omvat in korte vorm de anatomie van het gehele lichaam, waarbij de behandeling van het hoofd blijkens het voorbericht, in zeer korte trekken is beschreven, zijnde dit de eigenlijke stof, waaraan het tweede deel is gewijd.

Vergelijkt men deze druk met zijn voorganger dan valt het aanstonds op dat de volgorde der hoofdstukken een geheel andere is en blijkens de toelichting thans in overeenstemming met de gebruikelijke didactische stofindeling.

De schrijver verwacht dat de thans in werking getreden wettelijke onderwijsvernieuwing en de mogelijkheid voor de tandheelkundige studenten om praktische oefeningen in de anatomie te volgen, uitbreiding nodig zou kunnen maken. Dit is echter nog een zaak van de toekomst en van de studie. Voor de tandarts, die zich omtrent meer algemene anatomische situaties op de hoogte wil stellen zal het gebodene doorgaans voldoende bron van informatie vormen.

Enkele afbeeldingen uit de eerste druk blijken weggelaten en groten-deels door andere vervangen.

Aangezien in de Nederlandse taal dit leerboek voor tandheelkundige studenten vooralsnog geen mededinging ondervindt en deze laatste bijgevolg niet voor l'embarras du choix worden geplaatst zal ook deze nieuwe druk onbedreigd zijn weg wel vinden.

P. H. Buisman

Reidar Selmer-Olsen. *An odontometrical study on the Norwegian Lapps*. Oslo — 1950.

Men pleegt hier te lande onderscheid te maken tussen kunst met een kleine en met een grote K. Wanneer men óók de wetenschap ten deze eenzelfde maatstaf aanlegt, dan staat dit vast: de talrijke publicaties,

*) Het tweede deel onder de titel „Leerboek der bijzondere ontleedkunde voor Tandartsen”.

waarmede de Scandinavische literatuur de tandheelkunde der latere jaren verrijkte, leveren nagenoeg stuk voor stuk het bewijs, welke hoge eisen men daar aan wetenschapsbeoefening stelt.

Een nieuw voorbeeld daarvan vormt de gedegen studie van de Osloër orthodontist Selmer-Olsen, uitgegeven door de mathematisch-natuurkundige afdeling der Noorse Akademie van Wetenschappen. In zijn odontometrische onderzoeken zien wij een welkome aanvulling van het anthropologische resp. anthropometrische werk van vroegere onderzoekers, van wie wij met name Schreiner vermelden, die hetzelfde materiaal bewerkten.

Olsen's monographie beslaat niet minder dan 16 hoofdstukken; deze zijn bovendien toegelicht met 47 tabellen, 35 figuren en 2 platen. Mede daardoor heeft de schrijver een graad van volledigheid weten te bereiken als wij tevoren nog in geen andere publicatie op dit nog weinig geëxploreerde gebied der odontologie ooit aangetroffen hebben. Zijn kennis der literatuur is blijkbaar al even universeel als die van Pedersen; zonder trots doch met begrijpelijke voldoening mogen wij — opnieuw — vaststellen, dat de Bok'se school klaarblijkelijk niet vergeefs haar moeizaam werk verricht heeft.

Niet slechts de onderzoeken zelve doch óók de uitgave van 's schrijvers groots opgezette werk werd door de Noorse tandheelkunde — resp. haar fundaties — gesteund; wanneer zal men zich in ons vaderland door dit voorbeeld laten inspireren?

Th. E. de Jonge

Zahn-, Mund- und Kieferheilkunde in Vorträgen. Heft I. Die Schwierige Zahnentfernung. Carl Hanser Verlag. 16.80 D.M. München 1950.

In het voorjaarscongres 1949 van de Rijnlandse tandartsen te Bonn werd het thema van de moeilijke tand- en kiesextractie behandeld, waarbij alle vooraanstaande Duitse kaakchirurgen, benevens een enkele buitenlander in een groot aantal voordrachten de verschillende facetten van dit belangrijke onderwerp op hun eigen grondige wijze belichtten, om zich daarna te begeven in een discussie over bestaande meningsverschillen betreffende methodiek en indicatie van behandeling. De voordrachten en het gesprokene zijn neergelegd in bovengenoemd werk.

Het feit dat chirurgen als Anspach, Axhausen, Euler, Hammer, Hofrath, Korkhaus, Lindemann, Lorenz, Meyer, Ott, Pflüger, Rehrmann, Schuchardt, Wasmund en Zilkens zich met dit onderwerp hebben beziggehouden is reeds op zich zelf een waarborg, dat het boek de omvang van een studiewerk heeft gekregen. Nieuwe gezichtspunten als de gebruikmaking van de algehele narcose bij extractie en de invoering van de sulfanilamide en penicilline-therapie werden uitvoerig besproken en bespateerd.

Hoewel ik mij niet ontveins dat er enige moed voor nodig is om zich weer te gaan verdiepen in de denkwijze en schrijftrant van een Duits studiewerk, meen ik toch na doorneming van dit boek iedere collega, die zich met het probleem der moeilijke extractie bezighoudt, te moeten raden het te bestuderen, waarbij hij dan tot de conclusie zal komen, dat de vele moeilijkheden, welke de extracties met zich mee kunnen brengen, niet alleen moeilijkheden voor hemzelf zijn, maar tezamen een thema vormen, waarover de groten onder de chirurgisch geschoolden gedurende een tweetal dagen uitgebreid van gedachten konden wisselen.

T. Poelstra